

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Quomodo obiectum debeat esse volitum, vt actus habeat
bonitatem, vel malitiam ex obiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

17

Hic tamen duo sunt aduertenda; Primò, Hos actus potius esse affectus simplices & complacencias, quam efficaces volitiones; quia versantur circa honestum in genere, quod non intenditur efficaciter, nisi in particularibus virtutibus. Vnde non est mirum si naturalis inclinatio ad tales motus sufficiat.

Ad affectus honesti in genere concurrunt virtutes particulares

Secundò, Ad huiusmodi affectus; non solam inclinationem naturalem voluntatis, sed etiam habitus particularium virtutum posse concurrere. Quod etsi à quibusdam negetur, facile tamen probari potest. Primò, à simili; Nam habitualis notitia naturæ specificæ concurret etiam ad cognitionem naturæ genericæ: ergo similiter habitualis affectio ad honestum certæ speciei, inclinatur ad honestum in genere. Secundò, In ratione specificâ continetur ratio generica: ergo quod inclinatur in specificam, inclinatur etiam in genericam. Tertio, Ad effectum honesti supernaturalis v. g. Vt quis velit viuere conuenienter homini Christiano vel Religioso, non sufficit inclinatio naturalis; vt constat ex Scripturis & Concilijs: ergo hæc inclinatio debet iuari aliquo habitu supernaturali. Atqui non est aliquis habitus supernaturalis proprius ad tales actus, sed particulares virtutes infusæ ad eos sufficientiunt: ergo similiter ad effectum naturalem honesti, iuuant virtutes particulares. Itaque causa præcipua cur ad huiusmodi affectus non requiratur aliqua propria virtus, est quòd particulares virtutes ad illos sufficiant.

18

Notandum hic Primò, Caietanum & Mediam in hunc locum, tribuere Scoto, ipsum docuisse in 2. dist. 40. hanc bonitatem & malitiam quæ ex obiecto sumitur, esse genericam: sed nullo modo id est credibile, si quis eius verba expendat. Sic enim ait: *Secunda conditio est ex obiecto; quod si sit conueniens, tunc actus est bonus ex genere, quia est indifferens ad bonitates vteriores, quæ sumuntur ex circumstantijs specialibus: sicut genus est indifferens ad multas differentias post illud.* Idem ipsdem ferè verbis docet D. Thomas in 2. dist. 36. art. 5. & Gabriel in 2. dist. 40. art. 1. vbi non significatur, bonitatem ex obiecto esse genus respectu bonitatis ex circumstantijs, sed solum habere similitudinem cum genere; quia sicut genus contrahitur differentijs, ita bonitas ex obiecto modificatur circumstantijs. Quod ex eo patet, quia bonitas ex circumstantiâ finis, quæ est prima circumstantiarum, secundum Scotum merè per accidens se habet ad bonitatem obiecti. Nam omnino per accidens est bonitati eleëmofynæ, quòd fiat vel ad implendum votum, vel ad satisfactionem peccatorum, vel ad aliquid à Deo impetrandum. Atqui differentia specificâ non se habet ad genus accidentaliter.

Scotus defenditur.

19

Notandum Secundò, Etsi bonitas ex obiecto sit indifferens ad bonitates vteriores, quæ sunt ex circumstantijs, sicut genus est indifferens ad suas differentias; non tamen inde videri acceptum huic modum loquendi, quo bonum ex obiecto vocatur bonum ex genere; sed potius ex eo, quòd nomen generis passim vsurpatur pro specie, vt rectè hoc loco D. Thomas: dicimus enim genus humanum, genus ouium, &c. Vnde idem valent opus bonum vel malum ex genere, ex specie, ex obiecto, ex naturâ suâ, pro eodem accipiuntur.

DVBIVM IV.

Quomodo obiectum debet esse volitum ut actus habeat bonitatem vel malitiam ex obiecto?

Respondeo & Dico Primò, Vt actus interior voluntatis sit bonus ex obiecto, non sufficit obiectum esse honestum, sed etiam debet esse volitum, quia honestum, seu propter bonitatem honesti. Colligitur ex Arist. 2. Ethic. cap. 4. vbi docet, *Opus virtutis debere fieri propter bonum virtutis.*

20

Bonitas obiecti debet esse directè volita.

Probatur Primò, Quia velle aliquod bonum v. g. Interesse officio diuino, quia delectabile, aut naturæ commodum, aut vtile seu lucrosum, non est laudabile, nec opus virtutis; idque ideò, quia etiamsi velit illud, quod est bonum & honestum, non tamen quia honestum.

Secundò, Quia sicut bonitas in genere est obiectum formale volitionis in genere; ita bonitas honesta est obiectum formale volitionis honestæ: ac proinde vt volitio sit moraliter bona, tendere debet in bonum honestum propter ipsum.

Tertio, Quia bonitas voluntatis consistit in quadam tendentia in bonitatem obiecti: quæ tendentia fieri debet perfectò modo (bonum enim idem est quod perfectum:) atqui non est perfecta tendentia in bonitatem obiecti, nisi in eam tendatur tamquam in rationem formalem obiecti: ergo &c.

Dico Secundò, Vt actus interior sit malus ex obiecto, non est necessarium, vt obiectum ametur propter suam malitiam, aut vt malitia aliquo modo directè sit volita; sed sufficit eam esse obiecto ita coniunctam, vt ipsa censetur interpretatiuè volita, quando quis vult obiectum. Verbi gratiâ. Velle actum fornicationis vel adulterij, est malum ex obiecto; & tamen ratio volendi non est turpitudine seu malitia obiecti, sed voluptas, (quæ per se est indifferens, cum etiam in matrimonio reperitur.) Imò peccator vellet omnem illam turpitudinem abesse, & opus esse honestum & laudabile. Quia tamen vult illud opus, cui hic & nunc talis turpitudine est annexa; vult illud totum vt est: & ita censetur interpretatiuè velle ipsam turpitudinè. Qui enim vult principale, vult accessorium illi annexum.

21

Malitia non debet esse directè volita.

Dices, Cur potius bonitas obiecti debet esse directè & propter se volita, quàm malitia?

22

Cur potius bonitas debet esse directè volita, quàm malitia?

Respondeo Primò, Quia bonum est per se appetendum; malum autem non potest per se appeti, sed solum propter bonum, cui concipitur annexum.

Secundò, Quia bonitas actus requirit perfectam tendentiam in obiectum, vt dictum est: ad malitiam autem sufficit quæuis tendentia quantumuis imperfecta; cuius signum est, quod actus qui est ex ignorantia culpabili, sit malus, etiamsi malitia obiecti non sit volita nisi imperfectissimo modo. Et ratio est, *Quia bonum ex integra causa dicitur: malum autem ex singulis defectibus.* vt ait Dionysius c. 4. diuin. nom. id est, Vt aliquid sit bonum, requiruntur omnia quæ ad eius perfectionem sunt necessaria. Bonum enim idem est quod perfectum seu completum. Vt verò sit malum, sufficit vel vnus defectus.

I ij

ARTI.